

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja työllisyysjaosto, 21.03.2022

§ 26

Hiilineutraali rakentamisen hanke Interreg Central Baltic -haun ensimmäiselle hakukierrokselle

2215/00.01.03.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hankejohtaja, Juhani Pirinen, p. 045-2014355

Kehityspäällikkö, Henna Eskonsipo-Bradshaw, p. 044 482 0838

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Elinvoimajohtaja Lankinen Markus

Päätösehdotus

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päättää, että Lahden kaupunki osallistuu Interreg Central Baltic -haun ensimmäiselle hakukierrokselle yhteistyössä hankekumppaneidensa kanssa. Hankehakemusta ja budjettia tarkennetaan, jos hankeidea läpäisee ensimmäisen hakukierroksen ja etenee toiselle kierrokselle, joka käynnistyy kesän jälkeen.

Perusteluosa

Tausta

Lahden kaupunki käynnisti hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskukseen toiminnan syksyllä vuonna 2020 (ETJ 15.6.2020/ D/1297/00.01.05.02/2020). Hiilineutraali rakentaminen on tunnistettu merkittäväksi kehitysmahdollisuudeksi Euroopan ympäristöpäkaupungissa 2021 ja se tukee Lahti ympäristökaupunki -kärkihankkeen edistämistä. Lisäksi se on

yksi teemoista, joka on kirjattu Lahden kaupunkiseudun ja valtion väliseen innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimukseen. Sopimuksen kautta Lahden alueelle suuntautuu valtion ja EU:n rahoitusta vuosina 2021-2027 mahdollisesti noin 0,8M€ per vuosi.

Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskusten tavoitteena on edistää hiilineutraalin rakentamisen kehitystä ja tähän liittyviä uusia innovaatioita yhteistyössä korkeakoulujen ja yritysten kanssa.

Interreg Central Baltic -hankehaku ja hankeidea

Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus -tiimissä on kevään 2022 aikana valmisteltu hankehakemusta Interreg Central Baltic- hakuun, jossa on parhaillaan käynnissä ensimmäinen hakuvaihe. Interreg Central Baltic -ohjelmassa on kaksivaiheinen hakuprosessi, jossa 31.3.2022 mennessä jätetään ensimmäisen vaiheen lyhyempi hankehakemus. Mikäli ensimmäisestä hakuvaiheesta pääsee läpi, toinen laajempi hakukierros käynnistyy kesän jälkeen.

Interreg Central Baltic -hakuun on valmisteltu alustava hankesuunnitelma, jolla tähdätään ensimmäiseen hankehakuun. Hankkeen alustava nimi on vapaasti käännettynä "hulevesien suodatus rakennuspurkujätteen avulla". Tavoitteena on selvittää ja testata käytännön kokeiluissa, miten rakennusten purkumateriaalien tällä hetkellä vaikeasti kierrätettävistä komponenteista, kuten tiili- betoni- ja mineraalivillajakeet, voidaan tehdä suodatinjärjestelmä hulevesien puhdistamiseen.

Vesisade huuhtoo kaupunkien kivilta maanpinnoilta erilaisia epäpuhtauksia kuten bitumia, kumia ja muoviojien kautta vesistöihin. Ongelma on sama kaikissa vesistöjen varsilla olevissa kaupungeissa. Itämeren alueella iso osa epäpuhtauksista ajautuu lopulta mereen.

Samaan aikaan kaupungeissa puretaan vanhoja rakennuksia ja purkujätteitä on vaikea hyödyntää uudelleen. Hankkeen tavoite on löytää uusi käyttötarkoitus näille jakeille ja samalla hajottaa ja puhdistaa ne biologisella menetelmällä, jotta ne voidaan palauttaa luontoon esimerkiksi nurmikoiden pohjina tai maisemointimateriaalina.

Hankkeessa sopivaa suodatinsekoitusta testataan ensin Soilian maaperälaboratoriossa Jokimaalla ja sitten käytännön pilottipatolammikossa. Käytön jälkeen materiaali puhdistetaan ja hajotetaan aumassa mikrobien avulla.

Hankkeen alustava toteutus, yhteistyökumppanit ja kustannukset

Hankkeen suunniteltu kesto on kolme vuotta ja aloitus on vuoden 2023 alusta. Hankkeen yhteistyökumppanit ovat LUT-yliopisto, Helsingin yliopisto, Tallinnan tekninen korkeakoulu, Tallinnan kaupunki sekä Lahden kaupunki. Hanke tuo yhteen Lahden alueen yliopistot ja samalla saattaa yhteen kaksi Euroopan ympäristökaupunkia: Lahti 2021 ja Tallinna 2023.

Tutkimus- ja pilotointihankkeen kokonaiskustannus on alustavan suunnitelman mukaan 1,5 miljoonaa euroa, joista Lahden kaupungin osuus on noin 300 000 euroa. Tähän sisältyvät hankehenkilöstön palkkakustannukset sekä pienehkö määrä ostopalveluita.

Omarahoitusosuus Interreg Central Baltic -hankkeissa on 20 % eli Lahden omarahoitus on alustavan budjetin mukaan noin 60 000 €. Hyväksytyhän hankkeen omarahoituskustannukset katetaan elinvoima- ja työllisyyspalveluista ja erityisesti hanketoimintaan varatuista varoista. Lisäksi Lahden maankäyttö on varautunut rakentamaan pienimuotoisia käytännön suodatusjärjestelmiä pilottikohteessa esiselvitysten osoittaessa suodattimen toimivuuden.

Mikäli hankeidea etenee toiselle hakukierrokselle, budjettia ja muuta hankesisältöä tarkennetaan edelleen palautteen pohjalta.

Ennakkovaikutusten arvio

Hankkeelle on tehty ennakkovaikutusten arviointi. Hankkeessa on mahdollisuus tehdä uranuurtavaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyötä liittyen rakennusten purkumateriaalien hyödyntämiseen. Tutkimuksen avulla voidaan tulevaisuudessa mahdollistaa teemaan liittyviä uusia ratkaisuja ja liiketoimintamahdollisuuksia korkeakoulukentällä ja yrityksissä. Lisäksi hanke vahvistaa kaupunkien, yliopistojen ja Euroopan ympäristökaupunkien yhteistyötä ja luo mahdollisuuksia tulevaisuuden tekemiselle ympäristöteemoissa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Tiedoksi talouspalvelut Tuija Aarnikoivu ja Maija Laine, elinvoima- ja työllisyyspalvelut Juhani Pirinen ja Minna Joronen